

Jrk	Esitaja	Ettepanek	KeA vastus
1	Eraisik	Pinnavee meetmete plaanis ei ole sõnagi Linnamäe paisu likvideerimisest. Linnamäe paisu tekitatav keskkonnakahju lõhelistele ja karpidele on mõõtnatult suur. Linnamäe paisu tõttu on kadunud ka sealne ebapärlikarpide elupaik. Mudast puhastamine on naeruväärne meede. Paisjärv tuleb alla lasta ja liikumisteed lõhelistele avada. Soovitan tõsiselt tegeleda mitte poliitika vaid keskkonnakaitsega.	Keskkonnaamet seisab Jägala jõe loodusväärtuste eest, kuid tegemist on keerulise olukorraga kõigi osapoolte jaoks, kus selgus saabub aja jooksul kohtuvaidluste ja keskkonnaloa menetluse lõpuks.
2	Eraisik	Leidsin keskkonnaameti kodulehelt huvitava plaani – taastada ja ravida Eestis asuvaid veekogusid. Kirjutangi enda poolse mõtteteraga, mis on südamele jäänud. Vainupea külas lääne-virumaal asub Vainupea jõgi. Meil on kodu selle jõe kaldal seega jõe igapäevane seisund on meile hästi teada. Mida aastad edasi lähevad, seda rohkem on näha seda, kuidas jõgi kinni kasvab. Vesi seisab ning lõpuks haiseb. See suvi märkasime ka esimest korda sellist asja, kus jõe vool oli nii aeglane, et merre suubudes oli meri jõe suudme kinni peksnud, ning tegelik äravool üldse puudus. Isa oskab vanemate juttude põhjal rääkida seda, kuidas 1900. Aastate algul püüti sellest jõest kahele suurele mõisale (Karula ja Kandle mõisad) kala ja vähki. Selle jõega suudeti need kaks mõisa ära toita. Täna on aga olukord selline, kus vaevalt seal mõni kalagi enam sees elab, vähist rääkimata. Minu jutu kinnitamiseks on ka meie õnneks koostatud 2008 aastal Eesti Maaülikoolis, limnoloogiainstituudi poolt uurimistöö (Eesti meriforelli kudejõgede taastootmispotentsiaali hindamine ning võimalikud rehabilitatsioonimeetmed), kus on ka Vainupea jõest juttu. Lisan lingina selle uurimistöö google drive faili (<i>lisatud linki ei saa avada, vajab juurdepääsu luba</i>).	Võtame info teadmiseks, lisame tegevuskavasse uuringu meetme.
3	Eraisik	Tutvusin terviseplaani eelnõuga ning mulle tundub, et planeeritud meetmed teatud veekogudes on suunatud vaid tehtava kahju vähendamiseks. Siinkohal tahaksin aga	Meetme lisamiseks edastame toodud ettepaneku koos tegevuskava eelnõuga veemajanduskomisjonile kaalumiseks.

		välja tuua, et Kohalikud omavalitsused üritavad kohati oma parema teadmise ja äranägemise järgi pinnaveekogusid parendada. Minu ettepanekul võiks tuua meetmena sisse kohalike omavalitsustega pinnaveekogude restaureerimise väljatöötamise meetme.	
4	Eraisik	Probleem seisneb veekogust, mis asub Võrumaal, Võru vallas, Kose alevikus ning veekogu nimi on Pappjärve. Veekogu on väga halvas seisukorras, sest veekogus kasvab tohutult vesikuusk. Kevadel, kui hakkas jää sulama, tuli väga palju välja surnuid kalu, sest vesikuusk on väga mürgine (võtab veekogus hapnikku ära) nii kaladele, kui ka inimestele. Oleme proovinud ka niita vesikuuske, kuid tuleb koheselt tagasi. Vesikuuse kokkupuutel inimesega, tekib inimesel tugev lööve. Vesikuuse levik on hetkel nii suur, et kasvatab järve kinni. Nii suure levikuga surevad järves kalad. Meie nägemus oleks selline, et esialgu sügisel saaks niita terve järve ära ning kevadel/suvel saaks tõsisemalt selle ette võtta. See tagaks selle, et järves püsiks elu.	Veemajanduskava tegeleb veekogudega, mis on veekogumiks määratud. Pappjärve ei ole kinnitatud pinnaveekogumiks, mistõttu Ida-Eesti vesikonna veemajanduskavas 2022-2027 seda käsitletud ei ole ja meetmeid läbi tegevuskava ei planeerita.
5	MTÜ Taevaskoja- Kiidjärve Puhkeala	MTÜ Taevaskoja-Kiidjärve Puhkeala ettepanek Veekogude terviseplaani 2024-2025 Ahja jõgi, Põlva maakond, Saesaare pais Juhime Veekogude terviseplaani koostajate so. Keskkonnaameti tähelepanu Saesaare paisjärve, kui Ahja jõe olulise osa säilitamisele ja tervisele. Ahja jõe, kui vooluveekogu parandamiseks, on kavandatud meetmed kalade rändetingimuste ja läbipääsu tagamiseks, kuid peaaegu 50 ha suurune Saesaare paisjärv, kui oluline vooluveekogu osa ja väljakujunenud ökosüsteemi osa, ei ole väärinud veemajanduskavas 2022 – 2027 ja selle 2024-2025 tegevus- ja meetmeprogrammis ridagi. 2024 – 2025 meetmeprogrammi pandud koormuse kirjeldus selgitab justkui tekiks hüdroenergia tootmise tagajärjel maismaa pinnaveekogus vooluhulga muutus lõhejõel.	Paisjärvest moodustatakse eraldi pinnaveekogum kui selle veepeegli pindala ületab 50ha. Kuna Saesaare paisjärv on sellest väiksem, siis kuulub see Ahja jõe kogumi hulka. Veekogudele eraldi tähelepanu tegevuskava seletuskirjas tavapäraselt ei pöörata, vaid kirjeldatakse vajalikud meetmed selle lisades. Ettepanekud konkreetse keskkonnaloa taotluse lahendamisega seotult, praegusel juhul Saesaare paisuga seoses, tuleb esitada keskkonnaloa menetluses, misjärel nendele vastatakse. Käesoleval ajal toimub vaidlus keskkonnaloa osas. Paisjärve hea seisundi tagamine on üldjuhul paisuomaniku kohustus.

	<p>Meetmest nähtub, et kalade läbipääs on hinnatud vajalikuks ja rändetee avamisel oleks oluline positiivne mõju kalastikule. Taotleme Saesaare paisjärve kui vooluveekogu olulise osa (Põlva valla üldplaneeringu järgi 48,5 ha ja 5,5 km Ahja jõe lõik) eraldi ja iseseisvat käsitlust veemajandus- ja meetmekavas. Esmapõhjusel, et paisjärve (vee)kasutuse eesmärgid on ajaloolisest ainueesmärgist oluliselt mitmekesisemad. Paisu rajamise esialgne eesmärk 70 aastat tagasi oli ennekõike hüdroenergiast elektrienergia tootmine, kuid tänaseks päevaks on paisjärve kasutusel (veemajanduses) rohkem eesmärke. Saesaare paisjärv on aktiivselt kasutuses rekreatiivsetel eesmärkidel sh. kalastamine, ujumiskohad (Vana ujumiskoht peale Lonny sadamat, Maarja Küla ujumiskoht ja Kivipalu mäe ujumiskoht) erinevat liiki paaditamise sihtkoht, kallasradade kasutamine matkamiseks (jalgsimatkad, tõukerattamatkad, rattamatkad) seega on järv vabariikliku tähtsusega vaatamisväärsus. Järvel on oluline roll Maarja Küla igapäevaelus. Paisud ja paisjärvede olemasolu üldiselt aitab leevendada äkiliste kliimamuutuste mõjusid nagu seda on pikad kuivad perioodid või valingvihmad. Paisjärve ökosüsteemis on 70 aasta jooksul kujunenud välja uued elupaigad, mis järsu muutuse korral hävineksid. Paisu likvideerimisega rändetee avamisel ja paisjärve kadumine toob kaasa negatiivsed tagajärjed: väljakujunenud ökoloogilise ja toimiva sotsiaalmajandusliku terviku hävimine. Need mõjud on hindamata või varasemad hinnanguid ei ole veemajanduskavas arvesse võetud. Seetõttu on Keskkonnaameti otsus tegutseda Ahja jõe hüdromorfoloogiliste tingimuste parandamise nimel (paisu lammutamine) läbi kaalumata ja kiirustav. Saesaare</p>	
--	--	--

		<p>paisjärve olemasolu ja selle olulisus on kaalukausilt kõrvale jäänud. MTÜ Taevaskoja- Kiidjärve Puhkeala ettepanek on leida ja võtta tarvitusele meetmed Saesaare paisjärve hea tervise säilimiseks. Ahja jõe kalade rändetingimuste parandamiseks ja kalade läbipääsu tagamise meetmena tuleb leida lahendus demokraatlikes üldplaneeringu ja detailplaneeringu protsessides. Saesaare paisule kalapääsu rajamise detailplaneeringu protsess Põlva vallas on seni olnud tõkestatud just Keskkonnaameti poolt. MTÜ Taevaskoja-Kiidjärve Puhkeala on asutatud 11.01.23.a. tegutsemiseks Saesaare paisjärve ja sellega seotud puhkeala keskkonna kaitseks. MTÜ liikmeskonda kuulub 4 juriidilist isikut ja 34 eraisikut</p>	
6.	AS Generaator	<p>Oleme teinud juba perioodi 2022–2027 veemajanduskavade (edaspidi VMK) ja meetmeprogrammi eelnõule kohta ettepanekuid Keskkonnaministeeriumile (nüüd Kliimaministeerium). Muuhulgas tegime ettepanekud konkreetselt (Ahja jõe) Saesaare HEJ paisu, (Kunda jõe) Kunda ajaloolise HEJ paisu ning (Valgejõe) Kotka paisu planeeritud meetmete kohta ning palusime muuta meetme kirjeldust selliselt, et see viitaks kalapääsu rajamise võimalusele, st. oleks meede, mida AS Generaator paisu omanikuna saab rakendada.</p> <p>Seda ettepanekut Keskkonnaministeerium ei arvestanud ja vastas, et juba olemasolevas sõnastuses: „kalade rändetingimuste parandamine ja kaladele läbipääsu tagamine“, hõlmab meede ka kalapääsu rajamise võimalust. Samuti selgitas Keskkonnaministeerium, et Keskkonnaametil on VMK perioodi jooksul võimalik muuta meetmeprogrammis kavandatud meetmeid läbi keskkonnalubade menetluse aga ka meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava koostades.</p>	<p>Keskkonnaamet nõustub Kliimaministeeriumi vastusega, et kavandatud meede sisaldab mõlemat – nii kalapääsu rajamist kui paisutuse likvideerimist. Meetme sõnastus on nii meetmeprogrammis kui selle rakendamise tegevuskavas üldisem, samalaadsete koormusallikate lõikes sarnane ning konkreetsed lahendusvõimalused selguvad keskkonnaloa menetluse raames. Nii Saesaare, Kunda kui Kotka paisu keskkonnaloa taotluste menetlustes on jõutud järeldustele, et paisutuse säilitamine ei ole võimalik ning paisutus tuleks likvideerida. Kuna otsused on vaidlustatud kohtus, jätab Keskkonnaamet meetme sõnastuse samaks, kuid eemaldame Saesaare paisuga seotud meetme juurest keskkonnaloa numbri.</p>

	<p>Täna oleme meetmeprogrammi (2024 – 2025) rakenduskava eelnõu juures, kuid Keskkonnaameti tegelik tegutsemine 2022. aasta 7.oktoobrist kuni tänaseni ei ole olnud keskkonnalubade menetluses vastavalt Keskkonnaministeeriumi poolt meile saadetud VMK meetme selgitusele. Keskkonnalubasid koos kalapääsu rajamisega ei ole võetud menetlusse või on keeldutud detailplaneeringu kooskõlastamisest. Näeme, et 2024 – 2025 rakenduskavas kasutatakse jätkuvalt täpsustamata kujul sama meetme nimetust. Enamgi veel, Keskkonnaamet on meile korduvalt selgitanud, et kalade läbipääsud nimetatud objektidel on võimalikud üksnes likvideerimise ja lammutamise läbi.</p> <p>Seetõttu kordame oma ettepanekut, et oleme valmis parandama kalade rändetingimusi ja tagama kalade läbipääsu meie poolt välja pakutud kalapääsude rajamise läbi. Oleme huvitatud ja võimelised rahastama (või osalema EU rahastusega projektis) sellist kalapääsu, mis võimaldab ettevõttel jätkata omandi kasutamist ja põhitegevust.</p> <p>Kui Keskkonnaamet jätab nüüd meetme tegevused rakenduskavas täpsustamata või tegelikus tegutsemises (keskkonnaload) järgib likvideerimise ja lammutamise eesmärgi, siis sellise eesmärgi saavutamise meetmete rakendajaks ja rahastajaks ei saa olla Generaator AS.</p> <p>Likvideerimise meede on sedavõrd koormav, et see ei ole ettevõtte jaoks proportsionaalne ning muudab võimatuks ettevõtte tegevused viidatud objektidel. Kuivõrd ettevõtte ei saa oma omandi kasutamist jätkata, tuleb Keskkonnaametil leida vahendid sellise eesmärgi (meetme) elluviimiseks ja õiglane hüvitusmeede ettevõttele.</p>	
--	--	--

7.	EVEL	<p>Eesti Vee-ettevõtete Liit edastab Teile veemajanduskavade põhise tegevuskava eelnõu aastateks 2024-2025 osas alljärgneva ettepaneku.</p> <p>Teeme ettepaneku täiendada tegevuskava Vetla paisutuse osas, mis asub Jägala jõel. Leiame, et Keskkonnaameti poolt tuleks üle vaadata nimetatud paisutusele antud keskkonnaluba äravoolu looduslikkuse seisukohalt. Paisutuse mõju veerežiimidele on meie hinnangul väikeste vooluhulkade perioodil ohuks Jägala jõe ökoloogilisele seisundile. Vetla paisutusel ei täideta keskkonnanõuet tagada pidev vooluhulk kalapääsu toimimiseks, kuna hüdroelektrijaama töös hoidmiseks kasutatakse paisutusel vee kogumist äravoolu sulgemisega koos tsükliliste paisutuse veetaseme alandamisega. Eeltoodud teemale on AS Tallinna Vesi juba aastaid tähelepanu pööranud, kuid senini ei ole Keskkonnaamet Vetla paisutusega seonduvat olukorda lahendanud. Märgime, et eeltoodu tekitab lisaks ökoloogilise seisundi kahjustamisele ka AS-i Tallinna Vesi jaoks probleeme seoses veerežiimide reguleerimisega. Lisaks, kuivõrd järsud vooluhulkade kõikumised tekitavad survet, tekitab tegevus kahju ka AS-i Tallinna Vee rajatistele.</p>	Keskkonnaametil on pooleli kirjeldatud teemaga seoses järelevalve menetlus.
8.	Eraisik	Ebaseaduslikest paisudest otsige üles ka Preedi jõel olev ebaseaduslik pais ja likvideerige see.	Oleme pöördunud ettepaneku esitaja poole ebaseadusliku paisu asukoha täpsustamiseks.
9.	Eraisik	Kaardistada võiks ravimijäägid, mis erituvad inimese kehast kasutamisel muutumatul kujul või bioloogiliselt aktiivsete metaboliitidena. Selle artikli järgi võiks Eestis kasutatavatest ravimitest olla teemaks amoksitsilliin, metformiin, metotreksaat; aga ka digoksiin, levetiratsetaam, sotalool, atsikloviir, nitrofurantoiin...	Ettepanek eeldab põhjalikuma uuringu läbiviimist, seega edastame selle veemajanduskomisjonile seisukoha võtmiseks.